

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Cob/54/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120312662
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mgr. Miriam Plavčáková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:6120312662.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Mgr. Miriam Plavčákovvej a členov senátu JUDr. Evy Fulcovej a JUDr. Blanky Malichovej, v právnej veci žalobcu: Slovenská republika, zastúpená Správou štátnych hmotných rezerv SR, so sídlom Pražská 29, Bratislava, IČO: 30 844 363, proti žalovanému: A-testing, s.r.o., so sídlom Hlavná 1379/134, Jelka, IČO: 52 900 533, zastúpenému: Valko & Volný, s.r.o., so sídlom Porubského 2, Bratislava, IČO: 35 916 192, o zaplatenie 3.885.000,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 35Cb/20/2020 - 549 zo dňa 26.09.2022, takto

rozhodol:

- I. Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Galanta č.k. 35Cb/20/2020 - 549 zo dňa 26.09.2022 v napadnutom I. výroku mení tak, že žalobu zamietá.
- II. Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Galanta č.k. 35Cb/20/2020 - 549 zo dňa 26.09.2022 v napadnutom II. výroku mení tak, žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.
- III. Žalovanému súd proti žalobcovi priznáva nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Podanou žalobou sa žalobca proti žalovanému domáhal zaplatenia istiny, špecifikovanej v záhlaví tohto rozhodnutia, s príslušenstvom titulom vrátenia zaplatenej zálohovej platby, uhradenej žalobcom na kúpnu zmluvu č. 24/OMRaPZ/2020 zo dňa 15.03.2020, zverejnenú v Centrálnom registri zmlúv 15.03.2020, predmetom ktorej bol záväzok žalovaného ako predávajúceho dodať a predať a záväzok žalobcu ako kupujúceho prevziať a zaplatiť kúpnu cenu za zdravotnícke pomôcky: chirurgické masky.

2. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom podanej žalobe v celom rozsahu vyhovel a druhým výrokom rozhodol o trovách konania tak, že žalobcovi priznal nárok na ich náhradu voči žalovanému v rozsahu 100 %.

3. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie okrem uvedenia skutkových zistení a právnych východísk odôvodnil nasledovne:

„80. K uznaniu záväzku

Žalobca v rámci svojej argumentácie žiadal, aby súd odmietol obranu žalovaného a žalobcovi nárok priznal z titulu uznania záväzku žalovaným v zmysle § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka, ku ktorému malo dôjsť po akceptácii odstúpenia. Žalobca pritom poukazoval na viaceré úkony žalovaného - email žalovaného z 21.04.2020, vystavenie opravnej faktúry (dobropisu) z 20.04.2020, email z 27.04.2020, odpoveď na odstúpenie od zmluvy z 21.04.2020, v ktorých mal žalovaný svoj záväzok uznať a zaviazat sa, že ho žalobcovi vráti. Prvým dôsledkom uznania záväzku tak, ako to predpokladá prvá veta § 323 odsek 1 ObZ je vznik vyvrátenej domnienky o tom, že záväzok v čase jeho uznania dlžníkom existoval. Dôsledkom vyvrátenosti tejto domnienky je to, že dlžník má aj naďalej možnosť dokázať,

že uznaný záväzok v čase uskutočnenia aktu uznania v skutočnosti neexistoval, či už preto, lebo nikdy nevznikol alebo preto lebo ešte pred jeho uznaním zanikol. Nakoľko žalovaný v konaní tvrdil a chcel dokazovať, že odstúpenie, od ktorého žalobca odvodzoval vznik uplatneného nároku na vrátenie zálohy, je neplatné, a tým spochybňoval existenciu záväzku v čase, keď mal realizovať uznávacie úkony, nebolo možné akceptovať argumentáciu žalobcu, že nárok je možné priznať bez ďalšieho skúmania len na základe uznania záväzku. Rovnako súd neprijal ani argument žalobcu, že nárok možno priznať už len na základe vystaveného dobropisu, resp. opravnej faktúry č. 200200001 z 20.04.2020, nakoľko sa stotožňuje s názorom žalovaného, že predmetné účtovné doklady nezakladajú právny titul. Faktúra je platobný účtovný doklad, ktorému nemožno pripisovať účinky právneho úkonu. Jej záväznosť je daná obsahom dohody strán (viď Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2011, 1MObdoV/2/2009). Zároveň faktúra a účtovné doklady predstavujú len formálne doklady o vykonaní predmetného obchodu, pričom nepreukazujú jeho skutočnú realizáciu (viď Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Sžfk/50/2019). Z uvedených dôvodov sa súd bližšie nezaoberal ani listinnými dôkazmi, ktoré žalobca a žalovaný v súvislosti s touto argumentáciou produkovali (zálohová faktúra, faktúra, opravná faktúra, kontrolný výkaz žalovaného, účtovná závierka, storno opravnej faktúry, závery daňovej kontroly, odpoveď k odstúpeniu, email z 21.04.2020 a 27.04.2020), keďže to považoval za predčasné, nadbytočné a nehospodárne.

81. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že dňa 15.03.2020 bola medzi stranami sporu uzavretá kúpna zmluva podľa ust. § 409 a nasl. Obchodného zákonníka. Uzavretie kúpnej zmluvy bolo výsledkom verejného obstarávania postupom podľa § 81 psím. c) zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní, teda priamym rokovacím konaním z dôvodu, že zákazka na dodanie tovaru bola zadávaná z dôvodu mimoriadnej udalosti - pandémie koronavírusu, a vzhľadom na vzniknutú časovú tieseň nebolo možné uskutočniť verejnú súťaž, užšiu súťaž ani rokovacie konanie so zverejnením. V konaní nebolo sporné, že na základe zmluvy bola 16.03.2020 vyplatená žalovanému záloha vo výške 3.885.000,- Eur.

82. Lehota dodania bola v zmluve stanovená najneskôr do 20.03.2020, pričom v zmluve bolo výslovne dojednané, že v prípade omeškania s dodaním tovaru kupujúci nemá záujem na ďalšom plnení zmluvných povinností. Omeškanie tak malo byť podstatným porušením zmluvy v zmysle § 345 ods. 2 ObZ.

83. Miestom plnenia podľa zmluvy malo byť územie Slovenskej republiky. Dopravu do miesta plnenia mal podľa zmluvy zabezpečiť žalobca ako kupujúci, pričom žalovanému zo zmluvy vyplývali dve povinnosti, ktoré mali byť splnené kumulatívne, a to - do 3 dní od uzavretia zmluvy určiť letisko, z ktorého mala byť doprava realizovaná, a - najmenej dva dni vopred vyzrozumieť kupujúceho o pripravenosti k odovzdaniu predmetu zmluvy.

84. V konaní bolo preukázané, že žalovaný mailom zo 17.03.2020 (druhý deň od uzavretia zmluvy) vyzval žalobcu na vyzdvihnutie tovaru na medzinárodnom letisku v New Delhi, a teda určil letisko, z ktorého mala byť preprava realizovaná (New Delhi, India) a žalobcu vyzrozumel o pripravenosti tovaru. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že toto vyzrozumenie realizoval už 16.03.2020, podľa názoru súdu tento záver nevyplýva z obsahu emailu zo 16.03.2020 o 16:28, v ktorom žalovaný zaslal žalobcovi len informáciu o spôsobe balenia a veľkosti, v akej sú rúška pripravené na naloženie. Rúška sa mali nachádzať vo výrobnom závode cca 150km od letiska. Aktuálna informácia od dodávateľa výrobcu je, že je pripravený tovar naložiť. Predmetný mail neobsahuje ani označenie letiska, z ktorého má byť doprava realizovaná a ani vyzrozumenie o pripravenosti k odovzdaniu predmetu tovaru.

85. V ten istý deň (17.03.2020) žalobca emailom oznámil žalovanému, že nie je schopný zabezpečiť vládny špeciál a adresoval mu požiadavku, aby žalovaný zabezpečil dopravu na vlastné náklady.

86. Mailom z 18.03.2020 (tretí deň od uzavretia zmluvy, prvý deň od informovania o pripravenosti tovaru) žalovaný oznámil žalovanému, že výrobca tovar z colného skladu vyzdvihol a odviezol. Zároveň uviedol, že oslovil niekoľko prepravných spoločností a čaká na ich ponuky s možnosťami odletu. Pokiaľ pôjde všetko podľa predpokladu a prepravnej spoločnosti bude pristátie v New Delhi povolené, tovar bude naložený, s príchodom do Bratislavy.

87. Súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v samotnej kúpnej zmluve nebolo dojednané konkrétne letisko (miesto), z ktorého mal žalobca dopravu realizovať. Určenie tohto miesta bolo ponechané dodatočne na žalovaného, ktorý tak musel urobiť do troch dní od uzavretia zmluvy. Súd poukazuje na to, že hoci v zmysle § 371 ods. 1 Obchodného zákonníka môže dlžník od veriteľa, ktorý je v omeškaní požadovať splnenie jeho povinnosti, v danom prípade k tomu zo strany žalovaného nedošlo. Žalovaný po oznámení žalobcu zo 17.03.2020, že nie je schopný zabezpečiť vládny špeciál, na splnení tejto povinnosti žalobcu zo zmluvy netrval. Žalovaný ešte predtým, ako sa žalobca dostal do omeškania so splnením povinnosti zabezpečiť prepravu, teda pred uplynutím dvoch dní od informovania o pripravenosti

tovaru na prevzatie na určenom letisku, žalobcovi oznámil, že prepravu zabezpečí inak, pričom k odovzdaniu dôjde na letisku v Bratislave a súčasne realizoval úkony, ktorými došlo k zmene zmluvného vzťahu medzi ním a jeho dodávateľom - spoločnosťou STIG, a.s.. Žalovaný sa totiž Dodatkom č. 1 ku kúpnej zmluve č. 001/ShmR_SR/2020 z 18.03.2020 so svojím dodávateľom spoločnosťou STIG, a.s. dohodol na zmene miesta plnenia z pôvodne dojednaného letiska v New Delhi na letisko Bratislava. Rovnako konateľ dodávateľa žalovaného spoločnosti STIG a.s. vo svojom výsluchu potvrdil, že k prevzatiu tovaru žalovaným do 20.03.2020 nedošlo. Pokiaľ sa teda žalovaný ešte 18.03.2020 so svojím dodávateľom na základe Dodatku č. 1 dohodol, že tovar od dodávateľa žalovaný prevezme na letisku v Bratislave, následne 18.03.2020 aj žalobcovi poskytol informáciu, že tovar bude pripravený na prevzatie na letisku v Bratislave, súd sa nestotožňuje s tvrdením žalovaného o tom, že žalobca sa so splnením povinnosti zabezpečiť prepravu (splnenie ktorej bolo viazané na relevantné oznámenie žalovaného) dostal do omeškania. Bol to žalovaný, kto po oznámení žalobcu o neschopnosti zabezpečiť prepravu tovaru, žalobcovi oznámil, že tovar bude k odovzdaniu pripravený na letisku v Bratislave, tomu prispôbil aj svoje zmluvné vzťahy s dodávateľom a túto zmenu oznámenia v zmysle bodu 5.4 kúpnej zmluvy vykonal v dojednanej lehote. Vyjadrenie konateľa žalovaného, že ešte 19.03.2020 mal dopravu z Indie zabezpečovať žalobca je v rozpore s tým, že žalovaný sa so STIG, a.s. písomne dohodol na preprave tovaru do Bratislavy, kde mal byť žalovaným tovar prevzatý. Pokiaľ mal žalovaný tovar od svojho dodávateľa prevziať až v Bratislave (a až týmto okamihom mal tovar zmeniť majiteľa, ako vo svojej výpovedi uviedol N. N. U., konateľ STIG, a.s.), nie je zrejmé, aký tovar chcel žalovaný žalobcovi na dopravu odovzdať v Indii. Pokiaľ žalovaný uvádzal, že zlyhanie zabezpečenia prepravy tovaru prostredníctvom prepravcu, ktorého zrejme zabezpečila spoločnosť STIG, a.s., zlyhalo z dôvodu neposkytnutia súčinnosti žalobcom, ani toto tvrdenie nebolo jednoznačne preukázané. Súd poukazuje na rozdiel v obsahu listom z 18.03.2020 medzi STIG, a.s. a žalovaným a žalovaným a žalobcom (body 26. a 27. tohto odôvodnenia). Zatiaľ čo spoločnosť STIG, a.s. listom z 18.03.2020 žalovanému oznámila, že k zabezpečeniu prepravy náhradným prepravcom je nutná súčinnosť vlády Slovenska a Indie k prednostnému zariadeniu všetkých povolení v štátnom záujme Slovenska, v emaille žalovaného adresovanom žalobcovi sa takáto požiadavka nenachádza. Žalovaný síce doložil, že sa so žiadosťou o pomoc obrátil na MZVaEZ dňa 19.03.2020 (bod 29. tohto odôvodnenia), nepreukázal však, či a ako reagoval na výzvu zamestnanca MZVaEZ na vyjasnenie požiadavky.

88. Nakoľko následne v období od 20.03.2020 do 31.03.2020 k plneniu zo strany žalovaného nedošlo, tento bol v omeškani.

89. Dňa 31.03.2020 bol medzi stranami uzavretý dodatok č. 1 ku kúpnej zmluve z 15.03.2020, ktorým došlo k zmene lehoty dodania, a to najneskôr do 04.04.2020 a zmene subjektu, ktorý mal zabezpečiť dopravu tovaru, zo žalobcu na žalovaného. Miestom plnenia mal byť závod žalobcu v Čachticiach. Žalovaný namietal absolútnu neplatnosť uvedeného dodatku z dôvodu, že pri jeho uzatváraní nebolo dodržané ustanovenie zákona o verejnom obstarávaní, na základe ktorého zmluvu, ktorá podlieha režimu zákona o verejnom obstarávaní možno meniť iba postupom verejného obstarávania. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k zhodného záveru, a to že Dodatok č. 1 je neplatný v zmysle § 39 OZ pre rozpor so zákonom. Absolútna neplatnosť nastáva priamo zo zákona (ex lege), pôsobí od počiatku (ex tunc) a súd na ňu prihliada z úradnej povinnosti (ex offio). Absolútna neplatnosť zároveň vylučuje možnosť ratihabície či konvalidácie vadného právneho úkonu, nepremičuje sa a bez akéhokoľvek časového obmedzenia sa jej môže dovolať každý, pretože táto neplatnosť pôsobí voči všetkým (erga omnes). Absolútnej neplatnosti právneho úkonu sa môže dovolávať dokonca aj ten, kto ju sám spôsobil (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Obo/9/2011). V prípade ak súd v konaní o žalobe o plnenie na základe námietky strany sporu alebo na základe vlastného zistenia nadobudne pochybnosť o absolútnej neplatnosti právneho úkonu vzťahujúceho sa na prejednávajúcu vec, túto otázku je povinný riešiť ako prejudiciálnu bez potreby skúmať, či má strana na vyriešení tejto otázky naliehavý právny záujem. Pokiaľ žalobca odkazoval na ust. §181 zákona o verejnom obstarávaní, súd uvádza, že tieto upravujú len možnosť oprávnených osôb vymedzených v zákone domáhať sa v prekluzívnych lehotách určenia neplatnosti žalobou podľa § 137 písm. d) C.s.p.. Tieto ustanovenia žiadnym spôsobom neobmedzujú súd a ani strany sporu v namietaní a posudzovaní prípadnej absolútnej neplatnosti zmluvy.

90. Žalovaný v konaní uviedol konkrétne námietky k nedostatkom postupu pri uzatváraní dodatku, s ktorými sa žalobca jednotlivo nevyporiadal, uviedol len všeobecné vyjadrenia, ktoré súd nepovažoval za dostatočné.

91. V konaní nebolo sporné, že kúpna zmluva z 15.03.2020 a jej zmeny sa spravujú zákonom o verejnom obstarávaní (žalobca je verejným obstarávateľom podľa § 7 ods. 1 písm. a) ZVO a hodnota dohodnutého plnenia predstavuje sumu 13.320.000,-Eur, takže sa podľa § 5 ods. 2 ZVO jedná o nadlimitnú zákazku). Zmluvu, ktorá podlieha režimu ZVO možno v zmysle § 18 ZVO zmeniť iba postupom

verejného obstarávania s výnimkou prípadov taxatívne vymedzených v § 18 ods. 1 ZVO. V prípade Kúpnej zmluvy ide o nadlimitnú civilnú zákazku zadávanú postupom priameho rokovacieho konania podľa § 81 písm. c) ZVO. Ustanovenie § 18 ZVO sa aplikuje na všetky typy postupov v rámci verejného obstarávania, s výnimkou, ak je aplikácia § 18 ZVO zákonom explicitne vylúčená - teda v prípade zákaziek v oblasti obrany a bezpečnosti, čo ale nie je prípad Kúpnej zmluvy. V súlade so ZVO aplikáciu § 18 ZVO na prípadné zmeny Kúpnej zmluvy potvrdzuje aj článok XI bod 11.3. Kúpnej zmluvy, ktorý výslovne uvádza, že zmeny a doplnenia Kúpnej zmluvy nesmú byť v rozpore s § 18 ZVO. Aj samotný Dodatok, ktorý bol pripravený žalobcom ako to potvrdili aj vypočutí svedkovia, v článku I bod 1.4. Dodatku obsahuje konštatovanie, že bol uzatvorený v súlade s § 18 ods. 1 písm. c) ZVO.

92. Žalovaný v konaní tvrdil, že ani jeden z prípadov vymedzených v §18 ZVO v konaní naplnený nebol, a pokiaľ by aj bol, poukazoval na povinnosť žalobcu takýto dôvod uviesť aj v texte prijatého dodatku. Žalovaný v priebehu konania uvádzal, že verejný obstarávateľ by mal v dodatku zmluvy uviesť nielen dôvod zmeny, ale aj zdôvodnenie, prečo nebolo možné okolnosť zmeny predvídať, pričom odkazoval jednak na odbornú literatúru: „[...] Verejný obstarávateľ by mal v dodatku dostatočne jasne popísať nielen rozsah zmeny, ale zdôvodnenie, prečo nebolo možné v prípravnej fáze okolnosti zmeny predvídať [...]“ (Tkáč, J., Griga M.: Zákon o verejnom obstarávaní. Veľký komentár. Bratislava. Wolters Kluwer s.r.o., 2016, str. 327), ale aj Úrad pre verejné obstarávanie v Usmernení č. 7617-5000-2019 zo dňa 16.05.2019: „[...] Verejný obstarávateľ by mal byť zároveň schopný uviesť nielen dôvod zmeny, ale aj zdôvodnenie, prečo nebolo možné okolnosť zmeny predvídať. [...] Dôkazne bremeno, pokiaľ ide o okolnosti, ktoré umožňujú uplatnenie výnimky, nesie verejný obstarávateľ. Rozhodnutie o tom, či ide o prípad doplnenia tovarov, stavebných prác alebo služieb, ktoré neboli zahrnuté v pôvodnej zmluve, alebo sú nevyhnutné na plnenie zmluvy, alebo ide o okolnosti z ktorých vyplynula potreba zmeny zmluvy nemohol verejný obstarávateľ pri vynaložení náležitej starostlivosti predvídať, musí prijať, zdokumentovať a odôvodniť verejný obstarávateľ v každom jednotlivom prípade. [...]“ a ďalšie stanoviská Úradu pre verejné obstarávanie, napr. Usmernenie č. 7617-5000-2019 zo dňa 16.05.2019, Usmernenie č. 6705-5000/2019 zo dňa 10.04.2019, ako aj Usmernenie č. 16192-5000/2020 zo dňa 22.12.2020.

93. Žalobca v tejto súvislosti len prostredníctvom poverenej zamestnankyne uviedol, že žalobca povinnosť písomne uviesť dôvody, pre ktoré nebolo potrebné pre uzavretie dodatku viesť nové verejné obstarávanie, nemal a na otázku sudkyne v čom zmena okolností spočívala doplnil, že „v zmene celkovej Covid situácie, v zmene reštrikcií a v tom, že zmluva bola uzatvorená p. W. a jedine tieto dve zmluvy (Lacorp a A-testing) mali zabezpečenú dopravu zo štátu. Za toto konkrétne je p. W.D. obvinený z machinácií“. Súd takéto zdôvodnenie nepovažoval za dostatočné a v konaní ani nebolo preukázané. Pokiaľ by súd aj pripustil, že žalobcovi priamo zo zákona nevyplýva povinnosť uviesť v písomnom vyhotovení zmeny dôvod v zmysle § 18 ZVO, pre ktorý nie je potrebné nové verejné obstarávanie vykonať. V prípade absencie tohto dôvodu v písomnom vyhotovení dodatku však bolo povinnosťou žalobcu preukázať, že takýto dôvod v čase uzavretia dodatku existoval. Tak ako je uvedené vo vyššie citovanom rozhodnutí ÚVO, dôkazne bremeno, pokiaľ ide o okolnosti, ktoré umožňujú uplatnenie výnimky, nesie verejný obstarávateľ. V konaní bola vypočutá svedkyňa R., ktorá v čase spisovania dodatku vykonávala funkciu štatutárneho orgánu žalobcu, dvaja svedkovia, ktorí boli členmi komisie v priamom rokovacom konaní, vedúca legislatívno - právneho odboru žalobcu, pričom ani jeden zo svedkov sa nevedel vyjadriť, na základe akej konkrétnej výnimky podľa § 18 ZVO bolo pri dodatku č. 1 upustené od vykonania nového verejného obstarávania a či vôbec bola existencia predpokladov podľa §18 ZVO pri uzatváraní dodatku posudzovaná. Pokiaľ sa svedok I. vyjadril, že v tom období u žalobcu nikto nemal skúsenosti s priamym rokovacím konaním a nedisponovali ani hĺbkovým usmernením, toto žiadnym spôsobom neospravedlňuje žalobcu v prípade nedodržania riadneho postupu pri verejnom obstarávaní. Súd nemôže prijať ani argument poverenej zamestnankyne žalovaného, že zmena okolnosti, a teda zrejme aplikácia § 18 ods. 1 písm. c) ZVO, mala spočívať v zmene celkovej Covid situácie, v zmene reštrikcií a v tom, že zmluva bola uzatvorená p. W., keďže táto je nedostatočná. Okolnosti ohľadne pandémie Covid-19 vyhodnotené ako mimoriadna udalosť boli základným dôvodom a predpokladom, prečo verejné obstarávanie bolo realizované postupom podľa §81 písm. c) ZVO, a to priamym rokovacím konaním. Nakoľko už samotná zmluva bola uzatváraná z dôvodu pandémie, nie je zrejme ako mohla pandémia znovu v čase uzatvárania dodatku predstavovať okolnosť, ktorú žalobca nemohol predvídať. Rovnako z vykonaného dokazovania, výsluchov svedkov bolo zistené, že už v čase uzatvárania samotnej zmluvy bola situácia hektická, zabezpečovanie zdravotníckych pomôcok bolo náročné a vzhľadom na snahu všetkých štátov zabezpečiť ochranné prostriedky pre ich obyvateľstvo vstupovali do platnosti rôzne reštriktívne opatrenia. Z tohto dôvodu súd všeobecne vyjadrenie, že zmena okolností, ktoré žalobca nemohol predpokladať spočívala v reštrikciách, bez ich bližšej špecifikácie a

preukázania, nepovažoval za relevantné. Nezrozumiteľné je vyjadrenie, že zmena okolností spočívala v osobe bývalého predsedu žalobcu, p. W.. Podľa názoru súdu zmenu v osobe štatutárneho orgánu konajúceho za žalobcu (v období od uzavretia zmluvy po uzavretie dodatku) nemožno považovať za okolnosť, ktorú predpokladá § 18 ZVO a ktorá odôvodňuje upustenie od realizácie riadneho verejného obstarávania pri uzatváraní dodatku k zmluve. Práve naopak, ak mal žalobca akékoľvek pochybnosti o postupe konajúcich osôb pri uzatváraní pôvodnej zmluvy, bolo priam žiaduce nové podmienky dojednať riadnym postupom podľa ZVO.

94. Keďže žalobca, na ktorom ležalo dôkazné bremeno preukázať existenciu výnimiek, kvôli ktorým pri zmene kúpnej zmluvy nebolo potrebné vykonať ďalšie verejné obstarávanie, žiadne relevantné tvrdenia neuviedol a žiadne dôkazy neoznačil, súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že dodatok bol uzavretý v súlade s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní a teda platne. Súd potom nepovažoval za podstatné podrobne sa vysporiadavať sa s rozsiahlou argumentáciou žalovaného, ktorá vzhľadom na pasivitu žalobcu pri produkovaní skutkových tvrdení a dôkazov, bola skôr v teoretickej rovine. V tejto súvislosti sa súd v odôvodnení bližšie nezaoberal ani listinnými dôkazmi, ktoré boli vo vzťahu k týmto tvrdeniam produkované, ako napr. zmluvami, ktoré žalobca uzatváral s inými subjektami.

95. Zmluvné strany si v zmluve dojednali právo kupujúceho okamžite odstúpiť od kúpnej zmluvy v prípade, ak predávajúci podstatným spôsobom poruší zmluvné povinnosti. Za podstatné porušenie zmluvných povinností sa považovalo najmä, nie však výlučne, nedodanie tovaru riadne a včas.

96. Hoci predmetný dodatok nebol platným právnym úkonom, s prihliadnutím na prejavy vôle zmluvných strán súd dospel k záveru, že žalobca žalovaného v rámci rokovaní o dodatku jednoznačne informoval o tom, že má napriek omeškaniu záujem na dodatočnom plnení, pre ktoré určil lehotu do 04.04.2020. V stanovenej lehote zo strany žalovaného k plneniu nedošlo, pričom následne 20.04.2020 bolo žalovanému doručené odstúpenie od zmluvy. Žalobca tak podľa názoru súdu uplatnil režim podľa §345 odsek 3 ObZ za bodkočiarkou, keď po omeškaní žalovaného pre dodatočné plnenie určil lehotu. Súd poukazuje na to, že zákon neustanovuje, že má ísť o „primeranú“ lehotu ako je uvedené v ustanovení §346 odsek 1 ObZ. Žalovaný v konaní nepreukázal, že by v období od 20.03.2020 do 20.04.2020 vyzval žalobcu na prevzatie tovaru, či zabezpečenie dopravy.

97. Súd neakceptuje argumentáciu žalovaného, že vzhľadom na celosvetovú nepriaznivú situáciu došlo k súboru výnimočných okolností - okolností vis maior, v prípade ktorých je zjavne možné sa odchyliť od uplatnenia lehôt na dodanie tovaru. Žalovaným uvádzané okolnosti ako zmena legislatívy v Indii či Číne, preventívna karanténa posádky lietadla v Kuvajte, neposkytnutie súčinnosti MZVaEZ SR, súd nepovažuje za vyššiu moc, ale za riziká, s ktorým je nutné v medzinárodnom obchodnom styku počítať a ktoré na seba žalovaný prebral. Žalovanému aj vzhľadom na povahu a účel kontraktu muselo byť nad všetku pochybnosť známe, že žalobca nebude mať záujem na oneskorenom plnení zmluvných povinností a toto dojednanie strany aj riadne a výslovne do zmluvy implementovali.

98. Pokiaľ ide o tvrdenie žalovaného, že konanie žalobcu je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s vyjadrením žalobcu, že odstúpenie od kúpnej zmluvy, a to najmä v prípade, ak sa jedná o včasné plnenie povinností zo strany žalovaného pre prípad zákazky vo verejnom záujme v takomto rozpore nie je. Súd má za to, že žalobca pri vyhodnocovaní poskytnutia dodatočnej lehoty žalovanému zohľadnil aj mimoriadnu situáciu v súvislosti s pandémiou Covid - 19 a s tým spojené ťažko predvídateľné prekážky či obmedzenia pri plnení zmluvy žalovaným, zároveň však musel prihliadať na akútnu potrebu zabezpečenia nevyhnutného zdravotníckeho materiálu pre obyvateľov Slovenskej republiky. Pokiaľ teda žalovaný, napriek opakovaným prísľubom nebol schopný zabezpečiť ani v dodatočnej lehote dodanie tovaru a dňa 20.04.2020 nevedel žalobcovi garantovať dodanie tovaru (pričom konateľ žalovaného sa pred súdom vyjadril, že 20.04.2020 ani nemal vedomosť o tom, kde sa tovar nachádza), žalobca konal v súlade so zmluvnými dojednaniaми a v súlade s príslušnými ustanoveniami ObZ. Len pre doplnenie ku skoršej argumentácii žalovaného súd uvádza, že odstúpenie od zmluvy je právom zmluvnej strany, nie jej povinnosťou. Tvrdenie žalovaného, že žalobca mohol od zmluvy odstúpiť už skôr (pred uzavretím dodatku) je preto irelevantné.

99. Nakoľko došlo podľa názoru súdu k platnému odstúpeniu od zmluvy, uplatnený nárok bol priznaný v zmysle § 351 Obchodného zákonníka a žalovanému ako strane, ktorej bolo pred odstúpením poskytnuté plnenie v podobe preddavku, bola uložená povinnosť toto plnenie vrátiť, a to spolu s úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy od 24.04.2020 do zaplatenia, keďže žalovaný bol žalobcom na plnenie riadne vyzvaný a túto povinnosť nesplnil.

...

102. Nakoľko súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, žalobcovi ako v plnom rozsahu úspešnej strane súd priznal proti žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania

rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (262 ods. 2 CSP).“

4. V merite veci súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 409 ods. 1, § 344, § 345 ods. 1 až ods. 3, § 349 ods. 1 až ods. 3, § 351 ods. 1, ods. 2, § 365 ods. 1, § 370, § 371 ods. 1, § 323 ods. 1, § 369 ods. 1, ods. 2 zákona č. 513/1991 Z.z. Obchodný zákonník (ObZ), § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (OZ), § 18 ods. 1, ods. 2, § 81 písm. c) zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní, § 1 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 21/2023 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka.

5. Proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 35Cb/20/2020 - 549 zo dňa 26.09.2022 podal včas odvolanie žalovaný, ktorý namietal vydaný rozsudok v celom jeho rozsahu. Žalovaný vymedzil odvolacie dôvody ustanovením § 365 ods. 1 písm. b) /nesprávny procesný postup, písm. d) /iná vada konania/, písm. f) /nesprávne skutkové zistenia/ a písm. h) /nesprávne právne posúdenie/ CSP.

6. Žalovaný uplatnené odvolacie dôvody zdôvodnil nasledovne:

7. Žalovaný poukázal na to, že žalobca si svoj nárok vyvodzoval výlučne na tom základe, že podpísaním dodatku došlo k zmene povinností žalovaného tak, že mu vznikla povinnosť doručiť tovar na územie Slovenska do 04.04.2020, čo žalovaný nesplnil. V dôsledku porušenia tejto povinnosti žalovaného vzniklo žalobcovi podľa jeho názoru právo odstúpiť od uzatvorenej zmluvy a následne aj na vrátenie zaplatenej zálohy na tovar. Podľa žalobcu došlo aj k uznaniu záväzku žalovaným, ktoré má vyplývať z odpovede žalovaného na odstúpenie; k vystaveniu dobropisu žalovaným (čo má podľa žalobcu predstavovať samostatný právny titul na vrátenie zálohy) a zároveň aj preklúzii práva žalovaného namietat absolútnu neplatnosť Dodatku.

8. Žalovaný uviedol, že v konaní naopak tvrdil, že Dodatok bol uzavretý v rozpore so zákonom, je absolútne neplatným právnym úkonom a medzi stranami Kúpnej zmluvy nevyvolal žiadne právne účinky. Neporušil teda skôr označenú povinnosť, nikdy sa nedostal do omeškania a odstúpenie od zmluvy žalobcom je podľa neho neplatné. Žalovaný nesúhlasil ani s tým, že by došlo k uznaniu záväzku, že ním vystavený dobropis je samostatným titulom na vrátenie zaplatenej zálohy a že došlo k preklúzii práva dovolať sa neplatnosti dodatku. Žalovaný trval na tom, že má záujem riadne plniť podľa uzatvorenej kúpnej zmluvy a dodať objednaný tovar žalobcovi.

9. Napriek tomu, že súd prvej inštancie uznal dôvodnosť všetkých podstatných argumentov žalovaného, žalobe vyhovel, keď v odôvodnení napadnutého rozsudku podľa žalovaného prekvapivo uzavrel, že žalovanému vznikla povinnosť dodať tovar na územie Slovenskej republiky a to na základe e-mailu z 18.03.2020, ktorým žalovaný - podľa názoru súdu - „žalobcovi poskytol informáciu, že tovar bude pripravený na prevzatie na letisku v Bratislave“ (ods. 87. Rozsudku). Súd mal teda za to, že e-mail z 18.03.2020 obsahoval určenie miesta na odovzdanie tovaru žalobcovi v zmysle bodu 5.2. Kúpnej zmluvy. V nadväznosti na uvedené súd prvej inštancie konštatoval omeškanie žalovaného dodať tovar na územie SR a teda aj platnosť odstúpenia od kúpnej zmluvy s korešpondujúcou povinnosťou žalovaného vrátiť žalobcovi zaplatenú zálohu.

10. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP žalovaný zdôvodňoval tým, že konaním súdu prvej inštancie došlo k porušeniu prejednávanej zásady a tým aj k porušeniu princípu kontradiktórnosti konania a zároveň konanie súdu prvej inštancie možno podľa žalovaného označiť ako porušujúce zásadu predvídateľnosti postupu súdu.

11. K porušeniu prejednávanej zásady podľa žalovaného došlo tým, že napriek tomu, že žalobca počas celého konania tvrdil, že miesto dodania bolo zmenené Dodatkom z 31.03.2020, a žalovaný s poukazom na absolútnu neplatnosť Dodatku tvrdil, že k zmene určeného miesta odovzdania tovaru nedošlo, súd prvej inštancie prekvapivo dospel k záveru, že k zmene miesta dodania došlo mailom z 18.03.2020 odoslaným žalovaným žalobcovi. Uvedenú skutočnosť však v žalobca ani žalovaný nikdy v konaní netvrdili. Navyše tento dôkaz žalobca v rámci svojho procesného útoku nepredložil, ani nenavrhol jeho vykonanie.

12. Žalobca v rámci procesného útoku nikdy v konaní neuviedol e-mail z 18.03.2020 a teda z neho logicky ani nevyvodzoval záver uvedený súdom. V súlade so zásadou formálnej pravdy, prejednacou zásadou a princípom kontradiktórnosti konania, nemal súd prvej inštancie pri rozhodovaní žiadnym spôsobom zohľadňovať existenciu e-mailu z 18.03.2020, nakoľko žiadna zo strán sporu s týmto e-mailom nespájala žiadne tvrdenie a predmetný e-mail nebol predmetom procesného útoku či procesnej obrany ani jednej zo sporových strán (v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019).

13. Porušenie zásady predvídateľnosti postupu súdu žalovaný videl v tom, že súd na prvom pojednávaní vo veci po úvodných prednesoch strán explicitne uviedol, že nepovažuje za účelné, aby sa strany v rámci prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, ako aj právnej argumentácie, venovali

otázkam súvisiacim s obsahom e-mailovej komunikácie medzi stranami, ale venovali pozornosť otázke platnosti Dodatku. Súd teda zhodne s náhľadom sporových strán na skutkový stav odhliadol od samotnej existencie e-mailu z 18.03.2020, jeho obsahu sa žiadnym spôsobom nevenoval a stranám odporučil nepokračovať v argumentácii týkajúcej sa obsahu vzájomnej e-mailovej komunikácie. Súd v priebehu konania neuviedol, že by e-mail z 18.03.2020 považoval za otázku spornú, či významnú pre posúdenie sporu, urobil tak až v napadnutom rozsudku, pričom žiadnym spôsobom nevysvetlil odklon od vlastného predbežného právneho posúdenia veci. Týmto konaním súdu došlo okrem iného aj k popretiu zmyslu inštitútu predbežného právneho posúdenia veci súdom podľa § 181 ods. 2 CSP. Na základe týchto dôvodov bol žalovaný názoru, že konaním súdu došlo k porušeniu zásady predvídateľnosti súdneho rozhodovania vyplývajúcej z § 171 ods. 1 CSP a § 181 ods. 2 CSP, pričom napadnutý rozsudok predstavuje prekvapivé rozhodnutie, keďže kľúčová skutočnosť, na ktorej súd založil svoje rozhodnutie, vyplýva zo skutkovej okolnosti, ktorá v konaní vo veci nikdy nebola žalobcom tvrdená, súdom skúmaná a sporové strany sa k nej počas celého súdneho konania vôbec nevyjadřili.

14. Konajúci súd skôr označeným konaním podľa žalovaného aktívne prevzal úlohu žalobcu vyhľadáváním skutkových okolností významných pre posúdenie sporu, avšak o týchto žalovaného ani neupovedomil, čím súd zásadne porušil princíp rovnosti zbraní.

15. Keďže e-mail z 18.03.2020 nebol predmetom žiadneho tvrdenia zo strany žalobcu a nebol súdom spomenutý v rámci predbežného právneho posúdenia veci, ani akejkoľvek inej komunikácie súdu voči stranám, pričom súd výslovne na pojednávaní uviedol, že argumentácia strán týkajúca sa ich vzájomnej e-mailovej komunikácie nie je pre posúdenie veci podstatná, bola takto žalovanému podľa jeho názoru odňatá možnosť využitia prostriedkov procesnej obrany týkajúcej sa e-mailu z 18.03.2020 a možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať v tejto otázke. Žalovaný tvrdil, že nemal reálnu možnosť a ani dôvod vyjadriť sa k e-mailu z 18.03.2020, keďže tento e-mail nebol žalobcom ani súdom v rámci konania uvádzaný ako skutočnosť, ktorá by bola alebo aspoň mohla byť dôležitá pre posúdenie veci, preto súdom nemal byť v rámci meritórneho rozhodovania vôbec zohľadňovaný.

16. Na základe uvedeného bol žalovaný presvedčený, že mu súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces, pričom rozhodnutie súdu je podľa žalovaného za arbitrárne. Na podporu svojej argumentácie žalovaný poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7 Cdo 42/2010, pričom pre neho podstatnú časť zároveň citoval.

17. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP žalovaný zdôvodňoval tým, že vo vzťahu k e-mailu z 18.03.2020 a hodnoteniu tohto dôkazu súd prvej inštalácie zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z neho nevyplývajú. Dotknutým mailom malo podľa napadnutého rozsudku dôjsť k zmene miesta odovzdania tovaru žalobcovi, ktoré žalovaný oznámil žalobcovi na základe bodu 5.2. Kúpnej zmluvy e-mailom zo dňa 17.03.2020, podľa ktorého bolo týmto miestom New Delhi (Dillí) v Indii.

18. Takýto záver, ku ktorému dospel súd prvej inštalácie, podľa žalovaného z označeného mailu nevyplýva a vyplývať ani nemôže. Dotknutý mail bol odpoveďou žalovaného na jeho mail zo dňa 17.03.2020, v ktorom žalovanému oznámil, že nie je schopný tovar v dohodnutom mieste od žalovaného prevziať a zabezpečiť jeho prepravu na územie Slovenskej republiky. Zároveň v tejto správe žalobca žalovaného požiadal o pomoc pri zabezpečení prepravy na územie SR, keď uviedol „preto si Vás dovoľujeme požiadať, aby ste dopravu tovaru zabezpečili na vlastné náklady spoločnosti s tým, aby bol tovar doručený na územie Slovenskej republiky“. Žalovaného mail z 18.03.2020 nikde neuvádza určenie, že miestom dodania tovaru bude územie Slovenskej republiky a ani v žiadnej svojej časti neodkazuje na bod 5.2. Kúpnej zmluvy, ani neuvádza, že by ním mal byť rušený, nahradený, alebo menený obsah mailu žalovaného odoslaného dňa 17.03.2020 o 08:52 hod. Predmetný mail z 18.03.2020 je podľa žalovaného výlučne súborom popisu činností vykonávaných žalovaným za účelom preverenia prípadnej možnosti prepravy tovaru na územie SR a harmonogramu doručovania v prípade, ak by bolo možné prepravu zabezpečiť. Žalovaný v ňom pri popise možného zabezpečenia prepravy tovaru explicitne uvádza, že iba vykonáva prieskum prípadných možností zabezpečenia prepravy tovaru („V súvislosti s touto novou skutočnosťou sme oslovili niekoľko prepravných spoločností a čakáme na ich ponuky s možnosťami odletu.“) a explicitne používa podmieňovací spôsob („Pokiaľ pôjde všetko podľa predpokladu [...]“), ktorým zdôrazňuje, že sa jedná len o možnosť a nie záväzok.

19. Záver súdu, podľa ktorého žalovaný mailom z 18.03.2020 určil ako miesto odovzdania tovaru žalobcovi letisko v Bratislave (Slovenská republika) je zjavne nesprávny, keďže v takom prípade by úplne stratilo zmysel ustanovenie Kúpnej zmluvy, podľa ktorého bol za dopravu z letiska, na ktorom malo dôjsť k odovzdaniu tovaru žalobcovi, do miesta plnenia kúpnej zmluvy (podľa bodu 5.2. Kúpnej zmluvy Slovenská republika) zodpovedný žalobca. Uvedený výklad súdu by znamenal, že žalobca bol zodpovedný za prepravu tovaru zo SR do SR.

20. Navyše, záver súdu o obsahu dotknutého mailu je v zjavnom rozpore s vykonaným dokazovaním. Žalovaný poukázal v tejto súvislosti na výpoveď svedka N.. T. I., do 01.04.2020 riaditeľa odboru mobilizačných rezerv a pohotovostných zásob žalobcu, ktorý vo svojej výpovedi na pojednávaní 20.06.2022 uviedol, že „ku zmluve bol po určitej dobe realizovaný dodatok č. 1 z dôvodu nemožnosti zabezpečiť dopravu zo strany žalobcu.“ (ods. 61. Rozsudku). Ďalej N.. T. I. zhodne uviedol, že „keďže žalobca logistickú podporu neposkytol, pristúpilo sa k dodatku, v ktorom sa zmenil subjekt, ktorý mal zabezpečiť dopravu.“ (ods. 61. Rozsudku).

21. V prípade, ak by už 18.03.2020 žalovaný určil, že miestom odovzdania tovaru žalobcovi je SR a nie New Delhi (Dillí) v Indii, neschopnosť žalobcu zabezpečiť prepravu tovaru na územie SR by nemohla byť dôvodom pre uzavretie dodatku, ktorým sa žalobca a žalovaný dohodli na zmene osoby zodpovednej za prepravu tovaru na územie SR.

22. Žalovaný zdôraznil, že svedok N.. T. I. jednoznačne uviedol, že dôvodom uzavretia dodatku dňa 31.03.2020 bola práve neschopnosť žalobcu zabezpečiť leteckú prepravu na územie SR, preto je podľa neho zrejmé, že strany nemohli byť už 18.03.2020 dohodnuté na tom, že miestom odovzdania tovaru žalobcovi bude letisko v SR.

23. Zo skôr uvedených dôvodov bol žalovaný názoru, že súd prvej inštancie z dotknutého mailu vyvodil závery, ktoré sú v rozpore so svedeckou výpoveďou N.. T.H. I., nemajú oporu v tvrdeniach strán sporu a ktoré z tohto dôkazu nevyplývajú.

24. Doplnil, že komunikácia žalovaného s jeho dodávateľom, na ktorú odkazuje súd v ods. 87 rozsudku, nemohla mať žiadny vplyv na obsah komunikácie a dohody uzavreté medzi žalovaným a žalobcom a preto je pre posúdenie obsahu mailu z 18.03.2020 právne bezvýznamná.

25. V prípade, ak by súd nevyvodil tento záver (o zmene miesta dodania), z odôvodnenia napadnutého rozsudku je podľa žalovaného zrejmé, že súd by nemohol konštatovať omeškanie žalovaného a teda platnosť odstúpenia. V prípade neplatnosti odstúpenia neexistuje právny dôvod pre konštatovanie zániku kúpnej zmluvy a určenie povinnosti žalovaného vrátiť žalobcovi zálohu.

26. Keďže bol tento záver, spojený s mailom z 18.03.2020, bol pre zdôvodnenie rozsudku a samotný výrok rozsudku kľúčový, súd podľa žalovaného dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie súdu vo veci a nesprávnosť rozsudku.

27. Miesto odovzdania tovaru bolo v súlade s bodom 5.2. Kúpnej zmluvy riadne určené e-mailom žalovaného zo dňa 17.03.2020 a týmto miestom bolo podľa žalovaného letisko v New Delhi (Dillí) v Indii. Žalobca tovar v určenom mieste neprevzal a dostal sa do omeškania. Vzhľadom na omeškanie žalobcu sa žalovaný nemohol dostať do omeškania a preto je podľa neho odstúpenie neplatné a podaná žaloba je nedôvodná.

28. Na základe dôvodov, ktoré uviedol v podanom odvolaní, žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a žalobcu zaviazne na náhradu trov konania v celom rozsahu.

29. Žalovaný žiadal, aby bol zo strany odvolacieho súdu informovaný o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu, a to na e-mailovej adrese: office@valkovolny.sk.

30. Na odvolanie žalovaného reagoval žalobca podaním zo dňa 30.01.2023, v ktorom uviedol, že sa nestotožňuje s odvolaním žalovaného a poukázal na to, že vo veci samej sa domáhal, aby uloženia povinnosti žalovanému uhradiť pohľadávku žalobcu vo výške 3.855.000,- EUR s príslušenstvom, popri inom aj z titulu odstúpenia od Kúpnej zmluvy č. 24/OMRaPZ/2020 zo dňa 15.03.2020, zverejnenej dňa 15.03.2020 (ďalej len „Kúpna zmluva“) v znení Dodatku č. 1 zo dňa 31.03.2020, zverejneného dňa 01.04.2020. Žalobca dňa 20.04.2020 listom zo dňa 16.04.2020 odstúpil od Kúpnej zmluvy v súlade s článkom X. bod 10.1 Kúpnej zmluvy.

31. Žalobca mal za to, že dokazovanie v konaní bolo vykonané v dostatočnej miere, vyčerpávajúco a žiadnej strane sporu nebolo odňaté uskutočňovanie procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobcu alebo žalovaného na spravodlivý proces podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

32. Argumentácia žalovaného o tejto otázke je podľa žalobcu zmätočná a nereflektuje fakt, že konajúci súd musel vziať do úvahy všetky dôkazy nachádzajúce sa v súdnom spise a rozhodnúť na základe zisteného skutkového stavu v zmysle ust. § 215 ods. 1 CSP. Podľa žalobcu odôvodnenie napadnutého rozsudku po obsahovej stránke spĺňa atribúty upravené ust. § 220 ods. 2 CSP.

33. Podľa žalobcu súd prvej inštancie konal v súlade s § 191 ods. 1 CSP, keď dôkazy hodnotil podľa svojej úvahy v kontexte s vykonaným dokazovaním, aj keď toto hodnotenie nevyplývalo priamo z tvrdení žalobcu alebo žalovaného, ale z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise.

34. S námietkou žalovaného o porušení práva na kontradiktórnosť konania žalobca nesúhlasil tvrdiac, že súd umožnil všetkým stranám sporu predložiť akýkoľvek listinný dôkaz, ktorý vyplýval zo záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovaným. Súd prvej inštancie umožnil aj všetkým stranám sporu vyjadriť sa

k vykonanému dokazovaniu, čo vyplýva priamo zo zvukových záznamov. Podľa žalobcu žalovaný dostal dostatočne veľký priestor na prezentovanie svojich tvrdení, a to ku všetkým dôkazom nachádzajúcim sa v súdnom spise a svedeckým výpovediam.

35. Skutočnosť, že žalobca nepredložil mail zo dňa 18.03.2020 a ani ho nenavrhol ako dôkaz neodôvodňuje záver, že súd pri tomto dôkaze nemal alebo nemohol postupovať podľa ust. § 191 ods. 1 CSP.

36. Žalobca dodal, že kontradiktórnosť konania alebo rovnosť zbraní nebola vo veci samej žiadnym spôsobom narušená už len z titulu, že konajúci súd si neprisvojil argumentáciu žalobcu z jeho záverečnej reči.

37. Z dôvodov, obsiahnutých v jeho vyjadrení žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdil a aby priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

38. Žalovaný doplnil svoju odvolaciu argumentáciu v podaní zo dňa 17.02.2023 tak, že s vyjadrením žalobcu nesúhlasil. Bol názoru, že žalobca sa vyjadril iba k niektorým odvolacím námietkam. K väčšine argumentov žalobcu žalovaný poukázal na svoju odvolaciu argumentáciu. Bol názoru, že k jeho argumentácii, opierajúcej sa o konkrétne ustanovenia zákona a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sa žalobca v celom vyjadrení bližšie nevyjadril a jednotlivé argumenty žalovaného žiadnym spôsobom nevyvrátil. Záver žalobcu o tom, že princíp kontradiktórnosti konania nemohol byť v konaní porušený z dôvodu, že „konajúci súd si neprisvojil argumentáciu Žalobcu z jeho záverečnej reči.“ je celkom nedôvodný, keďže princíp kontradiktórnosti ani prejednacía zásada nepredstavujú právo žiadnej zo strán sporu, aby sa súd stotožnil s ich právnymi závermi a skutkovými tvrdeniami. Skutočnosť, kto v konaní predložil mail z 18.03.2020, na ktorý poukázal žalobca je podľa žalovaného bez právneho významu, keďže predmetný dôkaz nemal byť súdom pri rozhodovaní vôbec zohľadnený. Žalovaný zotrval na podanom odvolaní vrátane odvolacieho návrhu v celom rozsahu.

39. V podaní zo dňa 31.03.2023 žalovaný k svojej skoršej argumentácii o tom, že súd prvej inštancie napadnutý rozsudok odôvodnil skutočnosťou, ktorú žiadna zo strán netvrdila a argumentačne oprel o dôkaz, na ktorý ani jedna zo strán v konaní vo veci nikdy nepoukázala, dal do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/188/2021 zo dňa 25.05.2022.

40. V označenom uznesení NS SR uviedol, že „V civilnom sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, ktoré sú podkladom pre určenie predmetu dokazovania. Podľa dovolacieho súdu v tejto súvislosti ale neprichádza do úvahy, aby predložená listina (listiny) nahradila podstatné skutkové tvrdenia strán konania. Procesná aktivita a zodpovednosť strán by konania by tým bola popretá a prenesená na súd.“ ... „Pokiaľ žalobkyňa uvedenú skutočnosť [...] netvrdila, potom ani vykonaným dokazovaním [...] nemohlo dôjsť k preukázaniu uvedenej skutočnosti, pretože ani nebol predmetom dokazovania.“

41. Z aplikovania záverov citovaného uznesenia NS SR na prejednávaný prípad podľa žalovaného vyplýva, že keď žalobca počas konania nikdy netvrdil skutočnosti uvedené v e-maile z 18.03.2020 a na jeho existenciu či jeho obsah vo svojej argumentácii nikdy ani nepoukázal, v konaní nemohlo dôjsť k preukázaniu skutočností z neho vyplývajúcich, keďže ani neboli predmetom dokazovania. Samotná existencia e-mailu z 18.03.2020 nemohla a nemôže nahradiť skutkové tvrdenia žalobcu, pričom žalobca nikdy žiadne skutkové tvrdenie vo vzťahu k e-mailu z 18.03.2020 v konaní neuviedol.

42. Na skôr označené vyjadrenie žalovaného reagoval žalobca podaním zo dňa 14.04.2023, v ktorom uviedol, že sa so závermi žalovaného nestotožňuje. Trval na tom, že argumentácia žalovaného, poukazujúca na uznesenie NS SR sp. 1Cdo/188/2021 je zmätočná a nereflektuje fakt, že konajúci súd vzal do úvahy všetky dôkazy nachádzajúce sa v súdnom spise a rozhodol na základe zisteného skutkového stavu v zmysle ust. § 215 ods. 1 CSP. V nadväznosti na uvedené poukázal na Zbierku súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyšších súdov Československej federatívnej republiky, Českej republiky a Slovenskej republiky do 31.12.1992 a od 01.01.1993, konkrétne na judikát R V/1968: „V konaní zhromaždený materiál treba zhodnotiť. Súd pristupuje k hodnoteniu jednotlivých vykonaných dôkazov z hľadiska ich hodnovernosti a pravdivosti. Súd nie je obmedzovaný zákonnými predpismi v tom zmysle, ako ten či onen dôkaz hodnotiť. Súd musí vychádzať zo všetkého, čo v konaní vyšlo najavo. Tieto skutočnosti má súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah.“ K tejto otázke žalobca doplnil, že na základe prepisu nahrávky z pojednávania uskutočneného dňa 12.01.2022, je nesporné, že o predmetnom emailu sa viedla aj rozsiahla komunikácia (ktorú vo svojom vyjadrení odcitoval).

43. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP), a rozhodol o veci bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

44. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

45. Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

46. Podľa § 365 ods. 1 CSP /Odvolacie dôvody/odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

47. Podľa § 379 CSP, /Viazanosť rozsahom odvolania/odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak

a) od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý,

b) ide o nerozlučné spoločensťo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov,

c) určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

48. Podľa § 380 ods. 1 CSP, /Viazanosť odvolacími dôvodmi/ odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

49. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

50. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie bol nárok žalobcu na vrátenie zálohy z uzatvorenej kúpnej zmluvy na zdravotnícke pomôcky - chirurgické masky, ktoré mal žalobcovi ako kupujúceho dodať žalovaný ako predávajúci, pričom žalobca svoj nárok odôvodňoval zánikom dotknutej zmluvy pre odstúpenie od kúpnej zmluvy žalobcom. Žalovaný považoval odstúpenie od kúpnej zmluvy žalobcom za neplatné, keďže odstúpenie od zmluvy bolo odôvodnené omeškaním žalovaného a žalovaný bol názoru, že sa do omeškania s plnením nedostal.

51. V uzatvorenej kúpnej zmluve boli dojednané miesto plnenia (územie Slovenskej republiky), čas plnenia (najneskôr do 20.03.2020), povinnosti žalovaného v súvislosti s dodaním tovaru (do 3 dní od uzavretia zmluvy určiť letisko, z ktorého mala byť doprava realizovaná, a zároveň najmenej dva dni vopred vyrozumieť kupujúceho o pripravenosti k odovzdaniu predmetu zmluvy) a subjekt, ktorý mal zabezpečiť dopravu z letiska, ktoré určí predávajúci do miesta plnenia (týmto subjektom bol podľa zmluvy žalobca).

52. Súd prvej inštancie napriek výslovným zmluvným dojednaniám, špecifikovaným v predchádzajúcom odseku svoje rozhodnutie založil na tom, že žalovaný mailom z 18.03.2020 oznámil žalobcovi, že tovar bude k odovzdaniu pripravený na letisku v Bratislave (v nadväznosti na predchádzajúce mailové oznámenie žalobcu o tom, že sám nie je schopný zabezpečiť prepravu tovaru do miesta plnenia, ako to bolo zmluvne dojednané). Mail z 18.03.2020 súd prvej inštancie vyhodnotil ako včasné oznámenie podľa čl. 5.4 kúpnej zmluvy (Predávajúci bol povinný vyrozumieť zástupcu kupujúceho (e-mailom) o pripravenosti k odovzdaniu predmetu zmluvy, najmenej 2 dni vopred.

53. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vyhodnotil ako neplatný dodatok č. 1 ku kúpnej zmluve z 15.03.2020, ktorým dodatkom došlo k zmene lehoty dodania a k zmene subjektu, ktorý mal zabezpečiť dopravu tovaru do miesta plnenia zo žalobcu na žalovaného. Tento záver založil na ustanovení § 39 OZ tvrdiac, že dodatok č. 1 je neplatný pre rozpor so zákonom. Nadviazal na námietku žalovaného o tom, že pri uzatváraní dotknutého dodatku nebolo dodržané ustanovenie zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého zmluva, ktorá podlieha režimu zákona o verejnom obstarávaní, možno meniť iba postupom verejného obstarávania.

54. Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZoVO), nadlimitná zákazka je zákazka, ktorej predpokladaná hodnota sa rovná alebo je vyššia ako finančný limit ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len "úrad").

55. Podľa § 18 ods. 1 ZoVO, zmluvu, rámcovú dohodu alebo koncesnú zmluvu možno zmeniť počas jej trvania bez nového verejného obstarávania, ak

a) pôvodná zmluva, rámcová dohoda alebo koncesná zmluva obsahuje jasné, presné a jednoznačné podmienky jej úpravy, vrátane úpravy ceny alebo opcie, rozsah, povahu možných úprav a opcií a podmienky ich uplatnenia; nemožno určiť takú podmienku, ktorou by sa menil charakter zmluvy, rámcovej dohody alebo koncesnej zmluvy,

b) ide o doplňujúce tovary, stavebné práce alebo služby, ktoré sú nevyhnutné, nie sú zahrnuté do pôvodnej zmluvy, rámcovej dohody alebo koncesnej zmluvy, poskytuje ich pôvodný dodávateľ alebo koncesionár a zmena dodávateľa alebo koncesionára

1. nie je možná z ekonomických dôvodov alebo technických dôvodov, pričom ide najmä o požiadavku vzájomnej zameniteľnosti alebo interoperability s existujúcim zariadením, službami alebo inštaláciami podľa pôvodnej zmluvy, rámcovej dohody alebo koncesnej zmluvy a

2. spôsobí verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi významné ťažkosti alebo podstatnú duplicitu nákladov,

c) potreba zmeny vyplynula z okolností, ktoré verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ nemohol pri vynaložení náležitej starostlivosti predvídať a zmenou sa nemení charakter zmluvy, rámcovej dohody alebo koncesnej zmluvy,

d) ide o nahradenie pôvodného dodávateľa novým dodávateľom alebo pôvodného koncesionára novým koncesionárom na základe

1. uplatnenia podmienky podľa písmena a),

2. skutočnosti, že iný hospodársky subjekt, ktorý spĺňa pôvodne určené podmienky účasti, je právnym nástupcom pôvodného dodávateľa alebo pôvodného koncesionára v dôsledku jeho reorganizácie, vrátane zlúčenia a splynutia alebo úpadku, za predpokladu, že pôvodná zmluva, rámcová dohoda alebo koncesná zmluva sa podstatne nemení a cieľom zmeny nie je vyhnúť sa použitiu postupov a pravidiel podľa tohto zákona alebo

3. skutočnosti, že verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ plní povinnosti hlavného dodávateľa alebo hlavného koncesionára voči jeho subdodávateľom podľa § 41 alebo

e) nedochádza k podstatnej zmene pôvodnej zmluvy, rámcovej dohody alebo koncesnej zmluvy bez ohľadu na hodnotu tejto zmeny.

56. Podľa § 18 ods. 7 ZoVO, zmena zmluvy, rámcovej dohody a koncesnej zmluvy musí byť písomná.

57. Zmluvu, ktorej uzatvorenie bolo výsledkom verejného obstarávania možno v zásade meniť iba postupom podľa zákona o verejnom obstarávaní (s výnimkou prípadov podľa § 18 ods. 1 ZoVO), a to výlučne písomnou formou. Dôvody na aplikáciu § 18 ods. 1 ZoVO žalobca v konaní netvrdil, ani ich neuviedol v dodatku č.1.

58. 30. Právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v uvedených rozhodnutiach dovolateľ explicitne neformuloval. Keďže právna otázka podľa § 421 C. s. p. a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa § 432 C. s. p. sú spojené nádoby, najvyšší súd z textu dovolania ako celku bez toho, aby dotváral vec na úkor procesnej protistrany, vyabstrahoval právnu otázku, ktorá bola rozhodná pre vyriešenie veci (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 336/2019, sp. zn. III. ÚS 580/2021). Dovolateľ namietal, že Zmluvy o dielo uzavreté s právnym predchodcom žalobcu sú absolútne neplatné, pretože na uvedené zmluvy nebolo vykonané žiadne verejné obstarávanie, pričom táto skutočnosť predstavuje porušenie zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní. Z takéhoto vymedzenia dovolacieho dôvodu najvyšší súd vyvodil, že právna otázka, pri vyriešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je otázka, či sa pre platnosť Zmluvy o dielo s predmetom diela vypracovanie ekonomicko-projektovej dokumentácie vyžaduje, aby obec ako objednávateľ pri jej uzatváraní postupovala podľa zákona o verejnom obstarávaní.

31. Oboznámením sa s referenčnými rozhodnutiami najvyššieho súdu označenými dovolateľom, odklonom od ktorých odvodzuje prípustnosť dovolania, najvyšší súd konštatuje, že tieto vyššie uvedené otázky neriešili, pretože vychádzali z odlišného skutkového stavu. V spore sp. zn. 3Obdo/40/2015 žaloval Úrad pre verejné obstarávanie dva subjekty pre porušenie zákona o verejnom obstarávaní, pričom z neho vyplýva, že „pokiaľ ide o samotnú neplatnosť zmluvy, táto zmluva je absolúten neplatná v zmysel ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka ...v spojení s § 9, § 24 a nasl. a § 148 zákona o verejnom obstarávaní; na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd prihliada ex offa a následky absolútnej neplatnosti právneho úkonu nemožno konvalidovať“. Pokiaľ ide o rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/21/2009, v tomto sa najvyšší súd zaoberal skutkovým stavom, podľa ktorého žalobca (Mesto Považská Bystrica) žaloval právnickú osobu o neplatnosť koncesnej zmluvy z dôvodu, že postup v procese verejného obstarávania predchádzajúci uzavretiu zmluvy nebol dodržaný. V danom prípade najvyšší súd konštatoval, že „právnu úpravu ustanovenia § 148 zákona č. 25/2006 Z. z. treba považovať za komplementárnu vo vzťahu k právnej úprave § 39 Občianskeho zákonníka, teda

za právnu úpravu rozširujúcu ochranu poskytovanú označeným ustanovením Občianskeho zákonníka zakotvením oprávnenia Úradu pre verejné obstarávanie napadnúť platnosť zmluvy uzavretej v rozpore s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní vo verejnom záujme aj vtedy, ak by tak neurobili účastníci spornej zmluvy. Ustanovenia zákona č. 25/2006 Z. z. teda nevylučujú aplikáciu ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka v prípadoch, keď právny úkon svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, prípadne sa prieči dobrým mravom“.

32. S poukazom na uvedené považoval dovolací súd vyššie nastolenú právnu otázku za otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

33. Pre posúdenie dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku na plnenie zo zmluvy o dielo uzavretej dňa 1. apríla 2008, zo Zmluvy o dielo uzavretej dňa 1. augusta 2008 a zo Zmluvy o dielo uzavretej dňa 1. júna 2009 medzi právnym predchodcom žalobcu ako zhotoviteľom a žalovaným ako objednávateľom, je potrebné sa prejudiciálne zaoberať otázkou platnosti týchto zmlúv vo svetle § 39 Občianskeho zákonníka. Predmetom týchto zmlúv bolo odplatné vypracovanie ekonomicko-projektovej dokumentácie potrebnej na žiadosti objednávateľa o finančnú pomoc z prostriedkov Regionálneho operačného programu.

34. Žalovaný má v zmysle § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení účinnom do 31. decembra 2009 postavenie verejného obstarávateľa. Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona sú verejný obstarávateľ a obstarávateľ povinní pri zadávaní zákaziek postupovať podľa tohto zákona. Zákazkou podľa § 3 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z. je zmluva s peňažným plnením uzavretá medzi jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi na jednej strane a jedným alebo viacerými úspešnými uchádzačmi na strane druhej, ktorej predmetom je dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby. Dôsledkom uzavretia zmluvy v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní je jej absolútna neplatnosť (§ 39 Občianskeho zákonníka). Na absolútne neplatný právny úkon sa hľadí, akoby od začiatku nevznikol a nie je pritom podstatné, ktorá zmluvná strana neplatnosť právneho úkonu spôsobila či zavinila.

35. S poukazom na uvedené je potrebné zodpovedať na vyššie nastolenú právnu otázku kladne, teda že pre platnosť zmluvy o dielo s predmetom diela vypracovanie ekonomicko-projektovej dokumentácie potrebnej na žiadosť obce o finančnú pomoc z prostriedkov Regionálneho operačného programu sa vyžaduje, aby obec ako objednávateľ pri jej uzatváraní postupovala podľa zákona o verejnom obstarávaní. (uznesenie NS SR sp. zn. 3Obdo/40/2021, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 1/2023 pod číslom 14)

59. Vo všeobecnosti je potrebné uviesť, že nie každé porušenie zákona má za následok neplatnosť právneho úkonu a nie každé porušenie zákona o verejnom obstarávaní má za následok neplatnosť zmluvy, ktorá bola uzatvorená verejným obstarávaním. Z vyššie citovaného rozhodnutia NS SR však vyplýva nepochybný záver, dôsledkom uzavretia zmluvy v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní je jej absolútna neplatnosť podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

60. Keďže v súlade s § 18 ZoVO zmluvu, ktorá bola uzatvorená postupom podľa zákona o verejnom obstarávaní, možno v zásade meniť iba postupom podľa zákona o verejnom obstarávaní, je potrebné vyššie citovaný záver NS SR aplikovať aj na dodatok k takejto zmluve - dôsledkom uzavretia dodatku k zmluve postupom odporujúcim zákonu o verejnom obstarávaní je jeho absolútna neplatnosť podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Zmenou je tu potrebné v súlade s označeným zákonným ustanovením rozumieť akúkoľvek zmenu, nie len zmenu vo forme dodatku.

61. V dôsledku neplatnosti dodatku č. 1 ku kúpnej zmluve z 15.03.2020, ktorým malo dôjsť k zmene lehoty dodania a k zmene subjektu, ktorý mal zabezpečiť dopravu tovaru do miesta plnenia zo žalobcu na žalovaného, bolo potrebné plnenie vzájomných práv a povinností žalobcu a žalovaného z kúpnej zmluvy posudzovať podľa príslušných ustanovení tejto zmluvy znení bez dodatku č. 1.

62. Článok V Kúpnej zmluvy č. 24/OMRaPZ/2020 zo dňa 15.03.2020, uzatvorenej v písomnej forme medzi účastníkmi konania, upravuje dodacie podmienky nasledovne:

„5.1 Lehota dodania Predmetu zmluvy je stanovená dohodou Zmluvných strán najneskôr do 20.3.2020. Predávajúci berie na vedomie, že Kupujúci nemá záujem na plnení zmluvných povinností vyplývajúcich z Kúpnej zmluvy v prípade, ak dôjde k omeškaniu Predávajúceho s dodaním Predmetu zmluvy.

5.2. Zmluvné strany sa dohodli, že dopravu Tovarů z letiska krajiny, ktorú určí Predávajúci Kupujúcemu do 3 dni odo dňa uzavretia Kúpnej zmluvy do miesta plnenia Predmetu zmluvy, ktorým je územie Slovenskej republiky zabezpečí Kupujúci.

5.3. Odovzdanie a prevzatie Predmetu zmluvy bude vykonané povereným i zástupcami Kupujúceho a Predávajúceho v mieste plnenia.

5.4. Predávajúci je povinný vyznamovať zástupcu Kupujúceho (e-mailom) o pripravenosti k odovzdaniu Predmetu zmluvy, najmenej 2 dni vopred.

5.5. Pri prevzatí riadne dodaného Predmetu zmluvy podpíšu poverení zástupcovia Zmluvných strán preberací protokol, podpísaním ktorého sa považuje Predmet zmluvy za prevzatý.“

63. Zo skôr citovaných zmluvných dodacích podmienok, konkrétne z bodu 5.2., nepochybne vyplýva, že žalovaný mal podľa zmluvy zabezpečiť prepravu objednaného tovaru na letisko v zahraničí, oznámiť žalobcovi na ktorom konkrétnom zahraničnom letisku sa tovar nachádza a následne mal žalobca zabezpečiť ďalšiu prepravu tovaru na územie SR, kde malo dôjsť k protokolárnemu odovzdaniu tovaru. Práve tieto konkrétne dodacie podmienky sa zmluvné strany snažili meniť dodatkom č. 1 ku kúpnej zmluve, a to v časti termínu dodania a subjektu, ktorý mal zabezpečiť dopravu tovaru do miesta plnenia zo žalobcu na žalovaného.

64. K uzavretiu dohody, ak zákon nevyžaduje aj iné podmienky patrí najmä vedomý súhlasný prejav vôle oboch zmluvných strán. S prihliadnutím na skutočnosť, že predmetom dodatku č. 1 zo dňa 31.03.2020 bola dohoda o zmene subjektu, ktorý mal zabezpečiť dopravu tovaru do miesta plnenia zo žalobcu na žalovaného, nemohlo pred týmto dňom, t.j. pred dňom 31.03.2020 dôjsť k žiadnemu a už vôbec nie k vedomému súhlasnému prejavu vôle oboch zmluvných strán o tejto otázke. Ak preto k platnej dohode o dotknutej otázke dodatkom č. 1 medzi účastníkmi konania nedošlo a zo skôr uvedených dôvodov k takejto dohode nemohlo dôjsť skôr, je potrebné závery súdu prvej inštancie v tomto smere vyhodnotiť ako nesprávne (najmä ods. 87 napadnutého rozsudku). K takejto dohode nemohlo prísť ani dohodou žalovaného s jeho obchodným partnerom spoločnosťou STIG a.s., keďže zjavne obsah dohody dvoch zmluvných strán nemožno meniť inak, ako dohodou tých istých strán, prípadne ich právnych nástupcov.

65. Odvolací súd poukazuje na to, že splnenie dodacích povinností žalovaného podľa skôr citovaného zmluvného ustanovenia súd prvej inštancie uzatvoril ako dané (ods. 84 napadnutého rozsudku). Z napadnutého rozsudku nepochybne vyplýva aj to, že žalobca svoju následnú povinnosť (zabezpečiť prepravu tovaru na územie SR) podľa kúpnej zmluvy nesplnil. V konaní nebolo sporné ani to, že k dodaniu tovaru v dojednanej lehote (ani doposiaľ) nedošlo.

66. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vychádzal z toho, že nárok žalobcu na vrátenie zálohy je daný vzhľadom na to, že platne odstúpil od kúpnej zmluvy pre omeškanie žalovaného. Pri posúdení omeškania žalovaného však súd prvej inštancie vychádzal z toho, že došlo dohode o zmene subjektu, ktorý má zabezpečiť prepravu zo zahraničného letiska na územie SR. Z vyššie uvedených dôvodov je predpoklad resp. záver súdu prvej inštancie o tejto otázke nesprávny. Vychádzajúc z obsahu pôvodne dojednanej kúpnej zmluvy, po zohľadnení neplatnosti Dodatku č. 1 k tejto zmluve, ako ho konštatoval súd prvej inštancie, mal dopravu zo zahraničného letiska na územie SR zabezpečiť žalobca. Ak žalobca túto povinnosť nesplnil, dostal sa do omeškania žalobca nie žalovaný.

67. Odstúpenie od kúpnej zmluvy žalobcom bolo formálne založené na čl. X bod 10.1 kúpnej zmluvy, podľa ktorého bol žalobca od kúpnej zmluvy oprávnený odstúpiť v prípade podstatného porušenia zmluvných povinností žalovaným, konkrétne pre nedodanie objednaného tovaru riadne a včas. Tento dôvod na odstúpenie od zmluvy však naplnený nebol, pretože podľa platne dojednaných zmluvných povinností žalovaný označenú povinnosť neporušil a nerealizovanie zmluvy bolo zapríčinené výlučne žalobcom a porušením jeho povinnosti zabezpečiť prepravu zo zahraničného letiska na územie SR. Z uvedeného dôvodu nemožno považovať odstúpenie od kúpnej zmluvy listom žalobcu zo dňa 16.04.2020 (čl. 11) považovať za platné.

68. Iný dôvod nároku na vrátenie zálohy z dotknutej kúpnej zmluvy žalobca v konaní netvrdil okrem uznania záväzku žalovaným. S (ne)platnosťou uznania záväzku sa vysporiadal súd prvej inštancie v odseku 80 napadnutého rozsudku a dôvody nesprávnosti záveru súdu prvej inštancie o tejto otázke v odvolacom konaní tvrdené neboli.

69. Podľa § 344 ObZ, od zmluvy možno odstúpiť iba v prípadoch, ktoré ustanovuje zmluva alebo tento alebo iný zákon.

70. Na základe všetkých skôr uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že k zániku záväzku, uzavretého účastníkmi konania (kúpnej zmluvy) v dôsledku odstúpenia od zmluvy žalobcom nedošlo.

71. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky žalovaného ako dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie v prvej výrokovej vete podľa § 388 CSP zmenil tak, že podanú žalobu zamietol, pretože v konaní nebola preukázaná existencia žiadneho právneho titulu, na základe ktorého sa žalobca svojho nároku na vrátenie zálohy dožadoval.

72. Týmto rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k zmene napadnutého rozhodnutia v merite veci a v dôsledku toho aj k zmene procesného úspechu strán sporu. Pretože žalovaný podal odvolanie voči napadnutému rozhodnutiu v celom rozsahu ako aj z dôvodu, že výrok o náhrade trov konania je závislým výrokom (§ 379 písm. a) CSP) od výroku rozhodnutia vo veci samej, odvolací súd podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP zmenil aj druhú výrokovú vetu napadnutého rozhodnutia a o náhrade trov

prvoinštančného konania rozhodol tak, že priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 100% úspešnému žalovanému voči žalobcovi.

73. Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania postupoval odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Pretože v odvolacom konaní bol žalovaný úspešný v celom rozsahu, priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %

74. Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3: 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu nadriadeného súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).